

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus
Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. II. Vera sententia statuitur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77146)

cuilibet personæ, sive dissimilitudinem illarum à creaturis: sic ex utroque capite Patri competit potentia, tum quia est principium omnium processionum, tum etiam quia est dissimilis patribus creatis, veritate debilibus: Filio sapientia, tum ratione originis, cum sit Verbum & terminus cognitionis infinitæ Patris, tum dissimilitudine à filiis creatis, ut plurimum iuventute insipientibus: Bonitas Spiritui Sancto; tum origine, quia est amor bonitatis increatae, tum dissimilitudine ab amore creato, sæpe malo, & inordinato.

Tandem secundum ultimam considerationem valet attributio Pauli dicentis, omnia ex ipso, per ipsum, & in ipso esse. Omnia enim sunt ex Patre, tanquam ex efficiente per potentiam; per Filium tanquam per exemplar & principium de principio creaturarum; & in Spiritu Sancto, qui omnia continet non quidem ratione idearum (nam verbo proprium est, sic continere omnia) sed ratione bonitatis Dei, quæ res conservantur, & ad illum ut finem ultimum ordinantur.

DISPUTATIO XIII.

DE MISSIONE DIVINARUM PERSONARUM.

Ad questionem 43. D. Thomæ.

Hæc disputatio se habet per modum coronidis ad totum istum tractatum: ultima enim consideratio comparativa personarum divinarum est in ordine ad creaturas, secundum quod dicuntur ad illas mitti, vel ad eas venire: unde de missione divinarum personarum ultimo loco cum Sancto Doctore hic agendum est.

ARTICULUS PRIMUS.

*Quid sit missio, & quibus personis
conveniat?*

§. I.

*Præmittuntur quæ apud omnes sunt certa, &
referuntur sententia.*

Missio in communi significat processionem seu egressionem ab aliquo cum destinatione ad aliquem effectum, vel ad aliquem locum de novo: unde ad illam quatuor concurrunt, scilicet persona mittens, persona missa, terminus ad quem, & egressio seu processio ejus qui mittitur. Potest autem, ut docet Divus Thomas hic art. 1. tripliciter fieri: vel per imperium, sicut dominus mittit servum in villam: vel per consilium, sicut medicus dicitur mittere Regem ad balneum: vel per originem, sicut flos emittitur ab arbore, radius à sole, & rivus à fonte. Ex quo patet missionem reperiri in Divinis, seculis tamen imperfectionibus, quæ in creaturarum missione contingunt, verè enim una persona ab alia egreditur (non per imperium, aut consilium, sed per originem) sitque speciali modo præsens creaturæ, non per loci mutationem, sed per novi effectus productionem. Unde Divus Thomas in 1. ad Annibald, dist. 15. quæst. unica art.

A 1. egregie observat, quod in missione creaturæ quatuor reperiuntur; unum ex parte mittentis, scilicet autoritas; alterum ex parte missi, scilicet separatio ejus à mittente; tertium ex parte termini à quo, scilicet loci mutatio; quartum ex parte termini ad quem, scilicet effectus aliquis, ad quem producendū persona missa destinatur. Et subdit, primum & ultimum; quia perfectionis sunt, convenire personis divinis: licet enim in Divinis non detur autoritas per modum imperij, bene tamen per modum originis; secundum verò & tertium; quia imperfectionem dicunt, à missione divinarum personarum relegari. Et articulo præcedenti in responsione ad 3. docet, quod licet Angeli superiores non mittantur, quia non possunt mitti sine loci mutatione, quæ illis non convenit, bene tamen personæ divinæ, nam illæ non mutant locum, cum ad nos mittuntur.

Hæc sunt certa & indubitata apud Theologos. Sed dissidium ac disputatio est inter illos, pro quo supponat divina missio; an prò ipsa productione effectus, quæ temporalis est; an verò pro processione & origine personæ divinæ, quæ ab æterno illi competit? Quidam missionem in solo temporali effectū collocant; alij in sola origine, per quam personæ missæ communicatur potentia & voluntas producendi effectum temporalem, ratione cujus fiat novo modo præsens creaturæ.

§. II.

Vera sententia statuitur.

Dico tamen, nec solam processionem æternam, nec solum effectum temporalem, esse missionem, sed illam pro utroque supponere, & utrumque importare; in recto quidem ipsam personarum originem, in obliquo verò novum effectum in creatura productum.

Probatur primò ex D. Thomæ hic art. 2. ad 3. ubi ait: *Missio includit processionem æternam, & aliquid addit, scilicet temporalem effectum; subindeque illud inter missionem & generationem ponit discrimen, quod missio importat habitum ad principium, in ordine ad terminum temporalem; generatio autem in ordine ad terminum æternum.*

Favet etiam Augustinus lib. 2. de Trinit. cap. 5. ubi ait: *A Patre exire, & venire in hunc mundum, mitti est.*

Probatur secundo: Missio divina essentialiter importat originem à persona mittente: Ergo non est solum operatio Dei externa & temporalis, sive novus modus essendi in creatura, sed origo æterna personæ missæ, ut connotans operationem externam & temporalem. Consequenter patet, probatur Antecedens. Missio personæ divinæ essentialiter importat exitum à persona mittente. Sed hic exitus nequit esse alius, quam origo æterna ab illa: Ergo essentialiter importat talem originem. Major est certa, missio liquidem essentialiter dicit egressionem ex eo à quo fit: Minor verò probatur. Duplex tantum est egressio à mittente: una moralis, consistens vel in imperio, ratione cujus inferiores à superiori sive domino, & Angeli à Deo dicuntur mitti & egredi vel in precibus, aut consilio, sive suasionem, ratione quorū in humanis homo dicitur mitti ab alio homine ad aliquod munus, sive officium exercendum: altera est physica, consistens in naturalis origine, ratione cujus radius v.g. dicitur emitti.

... Sed egressio quam ...

A nem præcisè, sed quoad entitatem denomina- tam, ipsa magis principaliter importet ori- ginem, & solum de connotato novum & spe- cialem effectum ad quem terminatur in crea- tura.

§. IV.

Corollaria notari digna.

EX dictis colliges primò, missionem divina- rum personarum sic posse definiti, aut de- scribi: Missio est processio originis à mittente, cum novo modo existendi in alio.

B Colliges secundò, non posse unam personam seipsam mittere, licet possit seipsam dare: quia sicut nulla persona procedit à se, ita nec mittitur à se.

C Colliges tertio, Patrem æternum à nullo mi- ti, et si seipsum det, aut veniat cum aliis perso- nis, ad inhabitandum in anima per gratiam san- ctificata. Patet etiam hoc corollarium: quia persona Patris à nullo procedit, cum sit innas- cibilis, & totius divinitatis fontale principium. Adde quod, sicut omne mobile, reduci debet ad aliquod primum movens immobile ne fiat pro- cessus in infinitum, sic & omne missum ad ali- quod mittens non missibile, ut egregie obser- vat Divus Thomas primo ad Annibaldum ubi supra art. 3. Ergo cum in Divinis Filius mittat Spiritum Sanctum, & ipse à Patre mittatur, Pater à nullo mitti potest. Unde Augusti- nus libro contra Sermonem Arrianorum cap. 4. Solus Pater non legitur missus: quoniam solus non ha- bet autorem à quo sit genitus, vel à quo procedat.

D Colliges quarto, Filium à Patre mitti, quia ab illo exit per æternam generationem: unde Christus Joan 8. Ego ex Deo processi, & veni in mundum. Quæ verba expendens Cyrillus ait: Filius mittitur à Patre, ut verbum à mente, splendor à Sole. Item Spiritus Sanctus à Patre & filio mittitur, quia ab utroque procedit, ut supra contra Græcos Schismaticos ostensum est. An verò Fi- lius à Spiritu Sancto mittatur, difficultas est, propter celebre Isaiæ testimonium, in quo Di- vina Sapientia cap. 48. dicit: Misit me Dominus Deus, & spiritus eius. Quem locum licet plures referant ad humanam Christi naturam, secun- dum quam missus est à Spiritu Sancto ad prædi- candum; Augustinus tamen lib. 2. de Trinitate cap. 7. illum intelligit de ipsa persona Verbi Divini, quam docet fuisse à Spiritu Sancto mis- sam, ut homo fieret, seu ut humanam carnem indueret. Verùm hæc intelligenda & explicanda sunt de missione verbi inæquate sumpta, ra- tione scilicet effectus ab ea connotati: ille enim non solum à Patre, sed etiam à Spiritu Sancto procedit; unde ratione illius Filius potest dici aliquo modo à Spiritu Sancto missus, ut colligi- tur ex Divo Thoma hic art. 8. ubi ait: Si igitur mittens designetur ut principium persona quæ mittitur, sic non qualibet persona mittit, sed solum illa cui convenit esse principium illius personæ; & sic Filius mittitur tantum à Patre, Spiritus autem Sanctus à Patre & Filio. Si verò persona mittens intelligatur esse principium effectus, secundum quem attenditur missio, sic tota Trinitas mittit personam missam.

E Colliges ultimò, missionem Filij, & missio- nem Spiritus Sancti, ex parte effectuum quos connotant, in hoc potissimum differre, quod missio Verbi, cujus processio per intellectum est,

atten-

§. III.

Solvitur obiectio ex autoritate D. Thomæ descripta.

Contra hanc conclusionem proponi potest ar- gumentum ex autoritate Divi Thomæ de- sumptum. Nam S. Doctor in 1. dist. 17. quest. 1. art. 2. referens opinionem, quæ dicebat missio- nem in Divinis consistere, non in aliquo relatio- nis, sed in aliquo essentiali, subdit: Et hoc mihi ve- ritas videtur, considerat à virtute vocabuli: missio e- rit, secundum rationem sui nominis, non dicitur exi- ti à aliquo sicut à principio, à quo missio esse habeat; sed solum in ordine ad effectum missionis ponitur au- thoritate alicuius ad missum. Et ibidem ad Annibal- dum quest. unica art. 2. Alij, inquit dicunt, quod missio significat principaliter quod essentiali est, & hoc verum est: Atqui effectus de novo produ- ctus in creatura, est id quod in missione est essen- tiale, utpote à tota Trinitate; non verò origo, quæ est quid personale: Ergo in doctrina D. Thomæ, vel missio personæ divinæ consistit solum in novo effectu, seu in novo modo essendi in creatura ad quam terminatur, juxta primum modum; vel saltem, juxta secundum, princi- paliter consistit in illo effectu; subindeque non de connotato solum ipsum importat.

Pro solutione hujus objectionis, nota missio- nem personæ divinæ duobus modis posse consi- derari, primò secundum denominationem præ- cisam quam habet ex termino ad quem, secundò quoad entitatem suam. Si primo modo conside- retur, ut eam consideravit Divus Thomas locis in objectione citatis, verum est quod non confi- teri, saltem principaliter, in aliquo notionaliz- gale est origo live processio æterna personæ divinæ; sed in aliquo essentiali, quod est effectus de novo productus in creatura, utpote cum ab ipso termino ad quem, non verò ab origine æterna, desumatur missionis deno- minatio. Cum hoc tamen fiat, quod si loquamur de eadem missione non quoad denominatio-

